

UN „REPORTAJ”
DE LA SALONUL INTERNAȚIONAL
DE CARTE PENTRU COPII

Valentina TOPALO,
șef serviciu Activități culturale

Începînd cu anul 1997, în incinta Bibliotecii Naționale pentru Copii *Ion Creangă*, Chișinău, se desfășoară tradițional **Salonul Internațional de Carte pentru Copii**.

Scopul major al activității Salonului este *susținerea scriitorilor, editorilor în eforturile de editare a cărții pentru copii, precum și difuzarea și popularizarea ei*. Manifestările din acest an au fost organizate în cadrul Proiectului Național *Spre cultură și civilizație prin lectură* și, a de obicei, s-au desfășurat la 16-19 aprilie, în incinta Teatrului *Licuci*. Evenimentul a fost organizat de către Secția Națională IBBY și Biblioteca Națională pentru Copii *Ion Creangă*. La salon au participat edituri din R. Moldova, România, Ucraina,

Belarus, Rusia, Franța, Germania, China, SUA etc., care au propus atenției vizitatorilor peste 100 de titluri de carte. S-au bucurat de o atenție deosebită cărțile apărute la editurile *Pro Noi, Prut Internațional, Știința, ARC*. În prezența unui public numeros s-au desfășurat și celelalte evenimente speciale: lansări de carte, recitaluri de poezie, ateliere, simpozioane, conferințe, un colocviu, o video conferință internațională, un *Forum al copiilor*. La ultimul, au fost înmînate distincții laureatilor concursului *Ofrandă pentru Biblioteca mea*. La închiderea Salonului au fost acordate premiile: *Igor Vieru, Cartea Anului, Simpatia Copiilor, Cartea Cognitivă, Cartea de Referință, Cea mai reușită colecție de carte pentru copii, Cea mai reușită prezentare grafică a cărții, Cea mai reușită prezentare a ilustrației de carte în original, Cea mai reușită traducere, Cel mai bine amenajat stand*.

Deja al doilea an consecutiv, este decernat prestigiosul Premiul *Ion Creangă*, instituit de către Președintele Parlamentului, premiu acordat pentru întreaga activitate în domeniul cărții pentru copii. **Cartea Anului** i-a revenit lui *Aureliu Busuioc* pentru volumul *Cînd bunicul era nepot*, apărut la Prut Internațional. Editura a inaugurat cu acest volum colecția **Cartea Adolescentului**. Premiul *Simpatia copiilor* a fost acordat, în baza deciziei juriului alcătuit din copii, scriitorului *Ianoș Țurcanu* pentru culegerea de versuri *O girafă supărată*, apărută la Editura Cartier. *Cartea Surpriză* din acest an o constituie pove-

tea *Trei urși*, expusă în varianta scriitorului englez Robert Southey, adaptarea și garfica aparținînd pictorului Lică Sainciuc.

Printre realizările reușite ale organizatorilor Salonului se numără și colocviul interuniversitar *Cartea pentru copii: fond, formă, valoare*, organizat de Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării a Universității de Stat din R. Moldova. Colocviul desfășurat la 17 - 18 aprilie a avut două secțiuni. În cadrul celei dintîi – cea a *Seniorilor* - s-au produs Ion Hadîrcă, scriitor, ex-prim-vicepreședinte al Parlamentului Republicii Moldova, Ion Ciocanu, dr. hab. conf.univ., Mihai Lescu dr. conf. univ. Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, Vasile Malanețchi, lector universitar, Universitatea de Stat din Moldova, Elena Harconița, director, Valentina Topalo, șef serviciu, Biblioteca Științifică a Universității de Stat *Alec Russo*. Comunicările: *Literatura pentru copiii - o Cenușăreasă a literaturii române?*, *Cartea didactică pentru prunci, Energia creatoare a lecturii și bibliotecile școlare din Moldova* au generat debateri ușor polemice pe marginea unor subiecte incitante: de ce crede critica literară că în R. Moldova nu există literatură pentru copii; cum poate fi asimilată azi informația necesară din cartea pentru copii și, totodată, cum poate să ajungă cît mai repede cartea la copil. Au fost și cîteva evidențe în acest sens: paradoxal, cărțile nu ajung la toți copiii, chiar dacă, statistic vorbind, se editează suficient de mult. Apoi cartea pentru copii apare, în mare parte, doar datorită editurilor, statul nu le oferă

nimic, anume editurile fac posibilă această sărbătoare anuală a Cărții pentru copii.

Alte probleme evidențiate în timpul dezbaterilor țin de activitatea editorială. Două circumstanțe grevează editarea cărților pentru copii: nivelul scăzut de achiziționare a cărții pentru copii și decalajul capacităților editurilor și posibilitățile reale de asimilare ale cititorilor. Astfel că editarea unei cărți nu este numai o problemă de ordin economic, trebuie luată în calcul și dimensiunea ei culturală, artistică și științifică. „*Se tipăresc destule cărți, a menționat Ion Ciocanu, dar dimensiunea spirituală, esența ei formativă au fost întotdeauna primordiale și nimeni nu este îndreptățit s-o deformeze, chiar s-o distrugă prim măsuri economice insuficient gândite.*”

Dacă dorim ca anul viitor să avem la dispoziție cărțile necesare, e timpul să se treacă hotărât la acele reglementări legislative care să asigure editarea cărților în dimensiunile statistice și calitative necesare copiilor. Aceste idei au fost de urmărit în comunicările studenților Gabriela Bulduma, anul II, activitate editorială, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Informării, USM, Ana Damir, anul II, Cristina Rusu, anul I, Larisa Sîrbu, anul I, USM.

La 18 aprilie, la Biblioteca Onisfor Ghibu s-a desfășurat simpozionul internațional: **Dialogul Bibliotecar - copil în contextul lecturii, informării, cunoașterii**, întrunire la care au participat 20 de bibliotecari din România, Rusia, R. Moldova. Vorbitoarii și-au împărtășit experiența în ce privește realizarea programelor de educație pentru copii la

biblioteca, popularizarea cărților de povești, tehnologia sondajelor privind volumul și calitatea lecturilor elevilor.

Un eveniment de importanță a fost și Conferința video Moldova - SUA: **Promovarea lecturii copiilor: campanii, programe, acțiuni**, organizată în Centrul de Resurse Informaționale al Ambasadei SUA în Republica Moldova de către Secția Națională IBBY, Centrul de Resurse Informaționale al Ambasadei SUA, Biblioteca Națională pentru Copii Ion Creangă. Animatoarea acestei video conferințe a fost Lesile Burger, Director al Bibliotecii Publice din Princeton, New Jersey. Doamnia sa a vorbit interesant despre problemele lecturii în bibliotecă americană, subliniind că *lectura este o activitate specială și cere o vrăjire permanentă a utilizatorului*. În acest scop, sînt elaborate planuri imediate, proiecte speciale, campanii și acțiuni concrete în favoarea cărții, activități sprijinite neapărat de sponsori, mecenai, fapt care asigură reușita acestor activități. În politica de popularizare a cărții nu se insistă pe accente prioritare, nu există limitări sau discriminări tematice sau de alt gen. Manifestările de popularizare a cărții se desfășoară și conform unor programe diverse: **Community Wide Reading Events** (implicarea comunității la lectură); **DEAR-Drop Everything and Read** (Lăsați totul și Citiți!); **On-line Events** (citirea unei cărți); **Big Read** - citirea a 21 de titluri de cărți populare de pe situl Bibliotecii; **Ziua Citito-**

rului, Prime Time Reading (*Timpul Special în Familie*), **Curious About** (*se citește în grup, cu copii în brațe, tipul acesta de difuzare a cărții fiind foarte special și popular*), **Every Child Ready to Read** (*Fiecare Copil este gata să citească*), **Teen Read Week** (*Săptămîna pentru Adolescenți, invitați fiind, cu acest prilej, personalități notorii, laureați ai diverselor premii literare; sînt oferite cadouri: postere*), **Summer Reading Program** (*Cititul în Vară*).

La fel, se desfășoară campanii de Promovare a Citirii, sponsorizate de Asociația de Bibliotecari din America (ALA), creîndu-se în acest scop spoturi publicitare, materiale promoționale, fiind utilizate diverse

metode de marketing care să capteze interesul copilului. Cea mai importantă campanie: **Born to Read** (*Născut pentru a Citi*), este adresată părinților cu copii, care trebuie să recunoască cărțile, să aprecieze cuvîntului scris și care pot să aleagă Cel mai bun titlu, Cea mai bună carte), Anual, ALA prezintă pe situl ei cărțile Anului. Campania **First Book** (*prima carte*) a întrunit în anul 2007, 270 de comunități, direcționată către cititorii cu dizabilități. Astfel, copiii dezavantajați le-au fost oferite gratis 50 de milioane de cărți. Tot pentru ei este organizat **Clubul on-line OPRA** (*orphans book*), care popularizează cărți, evenimente speciale de promovare a cărților, autori, editori, festivaluri ale cărții. Biblioteca oferă Internetul pentru promovarea lecturii: **Novelist** - *pagina pentru Tineret*, **AT Booklover** (*lubitorii de Carte*), **New Ways to Share INFO about Books** (*Părerii noi despre cărți*). În încheiere doamna Burger a recunoscut că renașterea lecturii este un proces complex pe care numai realizîndu-l, îi putem înțelege problemele, obstacolele, mijloacele de accelerare, fiindcă reconstrucția spiritului începe cu noi înșine.

